

Datum

2021-03-31

Vår referens

Josefin Israelsson

HR-konsult

josefin.israelsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Nämndinitiativ från Nima Gholam Ali Pour (SD) angående löpande rapportering till grundskolenämnden om hur grundskolor följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer **GRF-2021-7533**

Sammanfattning

Nima Gholam Ali Pour (SD) har lämnat ett nämndinitiativ till grundskolenämnden, där Sverigedemokraterna yrkar på en löpande skriftlig rapportering till grundskolenämnden om hur grundskolor följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Grundskolenämnde beslutade den 24 mars 2021 att remittera ärendet till förvaltningen för beredning och vidare beslut vid nämnds-sammanträdet den 21 april.

Grundskoleförvaltningen menar att det finns en struktur och systematik för att följa upp skolornas förutsättningar för att följa myndigheternas och regionens råd och rekommendationer genom förvaltningens krisledningsarbete, samt eventuella avvikelser, och att en muntlig sammanfattning av detta månatligen ges nämnden via grundskoledirektören.

Grundskoleförvaltningen bedömer att en skriftlig rapport, med tanke på framförhållning och sammanställning, skulle hinna bli inaktuell innan den når nämnden, samt att arbetsinsatsen inte är rimlig. Grundskoleförvaltningen föreslår därför att grundskoleförvaltningen inte skriftligen och löpande ska rapportera hur skolorna följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer utan även fortsättningsvis sammanfatta detta muntligen via förvaltningschef.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden avslår Nima Gholam Ali Pours (SD) yrkande att ge grundskoleförvaltningen i uppdrag att skriftligen och löpande rapportera hur skolorna följer Folkhälsomyndighetens rekommendation.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Nima Gholam Ali Pour (SD) angående löpande rapportering till grundskolenämnden om hur grundskolor följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer
- §35 GRNAU Nämndinitiativ från Nima Gholam Ali Pour (SD) angående löpande rapportering till grundskolenämnden om hur grundskolor följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer

- G- Tjänsteskrivelse GRNAU 210409 Nämndinitiativ från Nima Gholam Ali Pour (SD) angående löpande rapportering till grundskolenämnden om hur grundskolor följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer
- Riskbedömning och handlingsplan för arbetsmiljöåtgärder covid-19 2021-03-25
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter från nämnd till grundskoledirektör
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter från grundskoledirektör till avdchef utbchef
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter från avdelningschef till rektor-enhetschef

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2021-03-12

Grundskolenämnden 2021-03-24

Grundskolenämndens arbetsutskott 2021-04-09

Grundskolenämnden 2021-04-21

Ärendet

Bakgrund

Nima Gholam Ali Pour (SD) har lämnat ett nämndinitiativ till grundskolenämnden, där Sverigedemokraterna yrkar på en löpande skriftlig rapportering till grundskolenämnden om hur grundskolor följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Grundskolenämnde beslutade den 24 mars 2021 att remittera ärendet till förvaltningen för beredning och vidare beslut vid nämnds-sammanträdet den 21 april.

Viktigt att hålla skolan öppen under pandemin

Det finns enligt Folkhälsomyndigheten en samstämmighet i världen kring att så långt det är möjligt hålla skolan öppen under pandemin, men att förebyggande åtgärder för att minska risken för smittspridning kontinuerligt behöver vidtas. Det är alltså viktigt att så långt som det är möjligt hålla grundskolor öppna under pandemin, eftersom närundervisning är det bästa för elevernas lärande och sociala sammanhang.

Pandemi

Under en pandemi blir många sjuka. Det är förväntat och sker så väl i samhället som på arbetsplatser och i skolan.

Elever

Den aktuella kunskapen visar att barn oftast får milda symtom av covid-19 och att det är väldigt ovanligt att barn blir svårt sjuka av covid-19. Barn har hittills inte visat sig vara drivande i smittspridningen.

Personal

Den personal som arbetar inom skolan har inte diagnostiserats för covid-19 i högre utsträckning än andra yrkesgrupper som har kontakt med många människor, exempelvis serviceyrken.

Myndigheternas råd till skolan

Myndigheterna och regionen har löpande uppdaterad skolan om råd och rekommendation kring vilka åtgärder som kan minska risk för trängsel och förebygga ohälsa och smittspridning. Här

följer de råd och rekommendationer som några myndigheter ger:

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten anger att skolor genom allmänt förebyggande åtgärder kan bidra till att minska smittspridningen. Nedan följer Folkhälsomyndighetens åtgärdsförslag till skolan:

- Handhygien
 - Se till att det finns goda möjligheter till handtvätt med tillgång till tvål och pappershanddukar. Sätt upp affischer om handtvätt.
 - Placera ut handsprit på lämpliga ställen där det inte finns tillgång till tvål och vatten.
- Inomhusmiljö och social samvaro
 - Öka avståndet mellan sittplatser i klassrum, matsal och andra utrymmen om det är möjligt. Ingen meterangivelse att förhålla sig till finns utan anpassningar görs utifrån de förutsättningar som finns.
 - Undvik i möjligaste mån större samlingar av barn och elever. Det kan gälla i matsalen, kapprum, aula och andra utrymmen. Skolan kan till exempel se till att alla elever inte äter samtidigt, förskjuta skolstart och skolslut och förlägga raster på ett sätt som begränsar stora samlingar av elever.
 - Minimera aktiviteter som samlar många personer, till exempel öppet hus, föräldramöten och musikföreläsningar för elever och föräldrar.
 - Se över möjligheterna att förlägga verksamhet och raster utomhus. Verksamhet i förskola och fritidshemmet, men även viss undervisning som idrottsundervisning, kan genomföras utomhus.
 - Undvik i möjligaste mån aktiviteter som inkluderar närkontakt mellan vuxna och elever och mellan elever i grundskolan. Detta gäller inte nödvändig kontakt mellan personal och barn vid omsorgsbehov i grundsärskolan och gymnasiesärskolan.
 - Barn smittar i låg utsträckning andra barn och vuxna, därför är det inte lika viktigt att hålla avstånd mellan barn och mellan barn och vuxna, som mellan vuxna.
 - Undvik att vistas flera samtidigt i små, trånga utrymmen med bristfällig ventilation.
- Städning
 - Städa skolans lokaler, framför allt toaletter och ytor som bordsytor, dörrhandtag och räcken åtminstone en gång om dagen. Använd mildt alkaliskt allrengöringsmedel. Se till att toaletternas papperskorgar töms regelbundet.
 - Torka av till exempel leksaker, datorer, surf- och läsplattor och tangentbord regelbundet.
- Prata med barn om covid-19
 - Informera eleverna om viruset och om de åtgärder samhället sätter in för att hindra spridningen.
 - Informera om värdet av att ha en god handhygien och påminn eleverna om att tvätta händerna ofta med tvål och vatten. Vid behov, instruera barn och elever om hur de ska tvätta händerna.
 - Påminn eleverna dagligen om vikten av att vidta förebyggande åtgärder för att förhindra smittspridning.

Smittskydd Skåne

Smittskydd Skåne har gett ut ”Råd till skolor för att minska risken för smittspridning av covid-19”, som grundskolor i Malmös strävar efter att följa. De överensstämmer med Folkhälsomyndighetens rekommendationer men Smittskydd Skåne råder även att exempelvis:

- Informera om host- och nysetikett
- Undvik att vårdnadshavare vistas inomhus i skolans lokaler.
- Se till att eleverna vistas utomhus på rasterna så mycket det går.
- Förstärk antalet rastvakter som kan se till att elever inte samlas i för stora grupper
- Låt eleverna äta i fler skollokaler, till exempel uppehållsrum, klassrum eller lokalen där eleverna får undervisning i hem- och konsumentkunskap. Låt representanter från en grupp elever hämta mat. Låt eleverna äta utomhus om möjlighet finns och vädret tillåter.
- Se till att eleverna kan hålla avstånd till varandra vid sång. Använd om möjligt stor väl ventilerad lokal vid sång.
- Ha så mycket av idrottsundervisningen som möjligt utomhus. Dela upp gruppen så att en grupp är utomhus och en inomhus för att minska antalet elever i idrottshallen. Undvik idrotter/ moment där avstånd inte kan hållas mellan eleverna. Avstå från omklädning och dusch om det medför risk för trängsel.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket menar att personal och elever i skolan arbetar nära andra människor och därför finns alltid en viss risk att utsättas för smitta. Därför är det viktigt att aktivt arbeta med att förhindra smittspridning och skapa en hälsosam arbetsmiljö i skolan.

Utöver en del av de råd som Folkhälsomyndigheten och Smittskydd Skåne ger så ger Arbetsmiljöverket också följande råd till rektorer för att förebygga ohälsa och smittspridning:

- Ge personalen tid för planering så att de kan anpassa lektioner och aktiviteter för att minska smittspridning.
- Vidta tekniska och organisatoriska åtgärder för att minska smittspridning. Exempel på tekniska åtgärder kan vara att sätta upp avståndsmarkeringar på golvet vid kön till matbeispisningen och att sätta upp barriärskydd mellan bord i matsalen. Exempel på organisatoriska åtgärder kan vara att dela upp eleverna i mindre arbetsgrupper och uppmuntra lärare att arbeta hemifrån under sin förtroendetid.

Arbetsmiljöverket kräver via sina föreskrifter av alla arbetsgivare att de vid konstaterad smitta ska dokumentera vem som utsatts, befattning och arbetsuppgifter samt anmäla allvarligt tillbud.

Alla arbetsgivare ska också löpande riskbedöma arbetsmiljön genom att:

- Undersöka arbetsmiljön
- Bedöma riskerna
- Vidta åtgärder i verksamheten
- Följa upp att åtgärderna haft önskad verkan.

Gravidas arbetsmiljö ska enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift om gravida och ammande särskilt riskbedömas så snart arbetsgivaren får kännedom om graviditeten, samt inför vecka 20.

Skolverket

Skolverket hänvisar i stora delar till Folkhälsomyndighetens förslag på åtgärder för att undvika trängsel och minska smittspridning, men tydliggör ytterligare att det inte finns någon bestämmelse om ett minsta avstånd i antal meter mellan personer i skolan. Det innebär att eleverna inte måste hålla ett reglerat avstånd, men att skolan ska arbeta för att undvika trängsel.

Krisledningsarbetet under pandemin*Förvaltningsövergripande*

Enligt följande struktur har förvaltningen det senaste året arbetat med den interna krisledningsarbetet för att tillse att samtliga rektorer och skolor har den information de behöver för att hålla skolorna öppna trots pandemin och för att förhindra smittspridning:

- Chefer och medarbetare på förvaltningens olika stabsavdelningar bevakar löpande myndigheternas råd och rekommendationer kring pandemin kopplat till skolverksamhet och vad skolan kan göra för att bidra till en minskad smittspridning. Dessa förändras löpande och bevakas därför ständigt.
- Med utgångspunkt från myndigheternas rekommendationer och aktuella frågeställningar och behov av ställningstaganden på förvaltningsnivå sammanträder förvaltningens krisledningsgrupp varje vecka. Det som krisledningsgruppen bedömer behöver kommuniceras skickas varje vecka ut i ett informationsbrev till samtliga chefer i förvaltningen. Vid dessa möten går förvaltningschefen också laget runt och tillfrågar utbildningschefer och avdelningschefer om det finns några avvikelser eller behov av stöd på någon skola. Krisledningen går på sitt veckovisa möte också igenom sjukfrånvarovolymen bland medarbetare respektive elever på varje skola och på de skolor där frånvaron är lite högre görs en fördjupad analys och bedömning av orsakerna, konsekvenserna och eventuella åtgärder. Vid något fall har delar av skolor eller något enstaka fall en hel skola övergått i distansundervisning då frånvaron varit hög och det dessutom funnits en tillräckligt hög andel konstaterat smittade på skolan för att distansundervisning ska vara motiverat. Den typen av åtgärder görs alltid i samråd med Smittskydd Skåne. Generellt fattar krisledningsgruppen eller förvaltningschefen beslut kopplat till allvarliga risker för ökad smittspridning och så kallade "klustersmittor" i samråd med Smittskydd Skåne. Förvaltningschef genomför avstämning med nämndens ordförande som i sin tur informerar resten av nämnden.
- Med utgångspunkt från aktuella frågeställningar, råd och rekommendationer skapas stödmaterial till cheferna, som publiceras på en samlingsida på intranätet Komin.
- Ett exempel på stödmaterial är den förvaltningsövergripande "Riskbedömningen och handlingsplanen för arbetsmiljöåtgärder - covid-19" som uppdateras löpande, i takt med nya rekommendationer från myndigheterna och andra nyheter med bäring på verksamheten. Se bilaga. Riskbedömningen genomförs i samråd med huvudskyddsombud i förvaltningsrådet. Detta stödmaterial fungerar som stöd för skolornas lokala riskbedömningar och anpassas efter den lokala skolans lokala förutsättningar och behov. Riskbedömningen genomförs lokalt i samråd med skolans lokala skyddsombud, samt lyfts i den lokala samverkan på skolan, där skolans skyddsombud också ingår. Arbetsmiljöarbetet i Malmö stad och grundskoleförvaltningen sker i samverkan och principen om samverkan bygger på god dialog, samarbete och gemensamt ansvarstagande för verksamheten. Ytterligare exempel på stödmaterial och rutiner som tagits fram under pandemin anges un-

der annan rubrik.

- Förvaltningschef rapporterar muntligen till nämnden vid dess månatliga sammanträden vad som sedan sist varit aktuellt i krisledningsarbetet och beskriver om det på någon skola förekommit avvikelser eller motsvarande som nämnden bör känna till.

Utbildningsområdet

Utöver det veckovisa informationsbrevet från krisledningsgruppen till samtliga chefer har rektorerna en öppen kanal in till sin utbildningschef för löpande avstämning om vid behov lyfts rektorernas behov, frågeställningar och liknande in krisledningsgruppen för dialog och beslut.

Varje vecka sammanträder varje utbildningschef också med utbildningsområdets samtliga rektorer och det finns då möjlighet att både fördjupa kompetensen- och ställa frågor kring myndigheternas -och regionens rekommendationer och andra nyheter kopplat till pandemin, samt för utbildningschef att ”ta kvitto” på att rektorerna tillser att skolorna följer dessa och exempelvis genomför riskbedömningar.

Varje utbildningsområde har tillgång till ett eget HR-stöd som kan stötta skolorna i utbildningsområdet i arbetsmiljöarbetet. HR-stödet följer veckovis frånvaroutvecklingen på varje skola och tar vid

Lokalt på varje skola

Varje skola bedriver i sin ledningsgrupp ett eget lokalt arbete kopplat till pandemin, och tillser exempelvis att skolan följer de rekommendationer och råd som myndigheterna och regionen löpande informerar om. Frågeställningar lyfts också i skolans samverkansgrupp och de lokala riskbedömningar som varje skola löpande genomför samverkas också i samverkansgruppen. Skyddsombud ska alltid medverka.

Varje skola har tillgång till ett eget verksamhetsnära HR-stöd som kan stötta skolan i arbetsmiljöarbetet.

Fördelade arbetsmiljöuppgifter

Nämnden har som anställande myndighet det yttersta ansvaret för arbetsmiljön i Malmös skolor, men varje chef i förvaltningen har fördelade arbetsmiljöuppgifter som innebär att hen från chefen ovan i organisationen fått i uppdrag att ta ansvar för arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen/skolan, och att genomföra ett antal uppgifter för att säkerställa en god arbetsmiljö. Cheferna utbildas för att kunna ta emot fördelningen av arbetsmiljöuppgifter och ska också ha kompetens, resurser och befogenheter för att klara uppdraget. Om chef upplever att så inte är fallet kan chefen returnera de fördelade arbetsmiljöuppgifterna till överordnad chef. Se bilagor.

På en skola har rektor det övergripande ansvaret för arbetsmiljön på skolan, för medarbetare och elever.

Samverkan kring arbetsmiljöarbetet

Samverkan är en naturlig del av verksamheten och innebär att chefer och medarbetare tillsammans arbetar med frågor så som arbetsmiljö och utveckling. Utgångspunkten är verksamheten och det handlar om att så många frågor som möjligt ska behandlas av dem som direkt berörs i sitt arbete. I grundskoleförvaltningen finns partsgemensamma samverkansgrupper på alla nivåer, från förvaltningsråd (och tillika skyddskommitté) till avdelnings- och utbildningsområdessamverkan till samtliga enheter- och skolors samverkansgrupper. Totalt knappt ett hundratal parts-

gemensamma grupper som tillsammans arbetar med arbetsmiljöfrågor i direkt anslutning till verksamheten.

Förvaltningens skyddsombud, som medverkar i samverkansgrupperna, har i sina respektive skyddsområden enligt Arbetsmiljölagen möjlighet att signalera behov av åtgärder (AML 66a) och även att stoppa arbetet vid omedelbar och akut fara för liv och hälsa (AML 67a).

Förvaltningsövergripande stödmaterial och rutiner för arbetsmiljöarbetet under pandemin, exempel

- Hur får vi medarbetarna att räcka till (bemanning)
- Stöd för nätbaserad undervisning
- Riskbedömning vid eventuell stängning (elevperspektiv)
- Anmälan om allvarligt tillbud vid frånvarosituationer som avviker från normalläget
- Dokumentationskrav vid konstaterad smitta
- Frivillig användning av munskydd och visir, vid oro
- Stödmaterial vid konstaterad smitta
- Stödmaterial kring gravida med flera.

Uppskattning av arbetsinsats

För att löpande skriftligt rapportera till grundskolenämnden hur grundskolorna följer Folkhälsomyndighetens samtliga rekommendationer görs följande uppskattning av arbetsinsats:

Engångsinsats

- Skapa ett system och en systematik för insamling av samtliga skolors riskbedömningar.
- Skapa en systematik för att kategorisera hur skolorna följer folkhälsomyndighetens samtliga rekommendationer och vad skolorna gör för att minska smittspridningen.
- Kommunicera och introducera samtliga skolor till ovan system.

Varje månad, inför nämndsmöte

- Sammanställa innehållet i samtliga riskbedömningar.
- Sammanfatta en skriftlig rapport.

Uppskattningsvis skulle detta arbete de närmsta månaderna sysselsätta dels en HR konsult på en övervägande del av sin heltidstjänst samt rektorer och administrativa chefer på samtliga skolor.

Grundskoleförvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen föreslår att inte skriftligen och löpande rapportera till nämnden hur skolorna följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer utan även fortsättningsvis sammanfatta detta muntligen via förvaltningschef så att nämnden löpande får en aktuell och övergripande rapport, och att HR-avdelningen fortsatt kan ägna sina resurser åt att stötta skolorna och cheferna i deras ansvar för arbetsmiljöarbetet.

Grundskoleförvaltningen menar att följande system som helhet fungerar som ”signalsystem” genom samtliga nivåer i förvaltningen och gör det möjligt för mer övergripande nivåer att vid behov, under pandemin, rikta stöd till skolor/arbetsplatser:

Grundskoleförvaltningen:

- Följer arbetsmiljölagstiftningen och föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete ge-

nom att fördela arbetsmiljöuppgifter från nämnd till förvaltningschef och vidare till alla nivåer i organisationen samt att skyddsombud medverkar vid riskbedömning, att riskbedömningar genomförs löpande, att tillbud anmäls och att förvaltningsrådet utgör skyddskommitté

- Bedriver arbetsmiljöarbetet i samverkan med de fackliga organisationerna på alla nivåer i organisationen
- Har sedan ett år tillbaka ett upparbetat krisledningsarbete med utgångspunkt från pandemin.

Ansvariga

Helen Svensson Enhetschef

Annika Andersson HR-chef

Anders Malmquist Förvaltningschef